Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 13. septembra 2016*

„Predhodno odločanje — Državljanstvo Unije — Člen 20 PDEU — Državljan tretje države, ki skrbi za majhnega otroka, državljana Unije — Pravica do prebivanja v državi članici, katere državljan je otrok — Kazenska obsodba enega od staršev otroka — Odločba o izgonu enega od staršev, katere posledica je posredni izgon zadevnega otroka“

V zadevi C-304/14,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) (višje sodišče (oddelek za priseljevanje in azil), Združeno kraljestvo) z odločbo z dne 4. junija 2014, ki je prispela na Sodišče 24. junija 2014, v postopku

Secretary of State for the Home Department

proti

CS,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik, R. Silva de Lapuerta, predsednica senata, M. Ilešič, L. Bay Larsen, predsednika senatov, C. Toader, predsednica senata, D. Šváby, F. Biltgen in K. Likurgos, predsedniki senatov, A. Rosas (poročevalec), E. Juhász, A. Borg Barthet, M. Safjan, sodniki, M. Berger, A. Prechal in K. Jürimäe, sodnice,

generalni pravobranilec: M. Szpunar,

sodna tajnica: M. Ferreira, glavna administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 30. junija 2015,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za CS R. Husain, QC, L. Dubinsky in P. Tridimas, barristers, ki jih je pooblastil D. Furner, solicitor,

— za vlado Združenega kraljestva M. Holt in J. Beeko, agenta, skupaj z D. Blundellom, barristerjem,

— za dansko vlado C. Thorning in M. Wolff, agenta,

— za francosko vlado D. Colas in R. Coesme, agenta,

* Jezik postopka: angleščina.

— za poljsko vlado B. Majczyna, K. Pawłowska in M. Pawlicka, agenti,

— za Evropsko komisijo I. Martínez del Peral, C. Tufvesson in M. Wilderspin, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 4. februarja 2016

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 20 PDEU.

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med CS, državljanko tretje države in materjo majhnega otroka, ki je državljan Unije in ima državljanstvo države članice, v kateri je vseskozi prebival, in Secretary of State for the Home Department (minister za notranje zadeve, Združeno kraljestvo) zaradi odločbe, s katero sta bila zadevni osebi odrejena odpoved prebivanja in vrnitev z ozemlja države članice v tretjo državo zaradi njene predkaznovanosti.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 Člen 3 Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 46), naslovljen „Upravičenci“, določa:

„1. Ta direktiva se uporablja za vse državljane Unije, ki se preselijo ali prebivajo v državi članici razen v tisti državi, katere državljani so, in za njihove družinske člane, kot opredeljene v točki 2 člena 2, ki jih spremljajo ali se jim pridružijo.

2. Brez vpliva na kakršno koli pravico do prostega gibanja in prebivanja, ki jo zadevne osebe lahko imajo, država članica gostiteljica, v skladu s svojo nacionalno zakonodajo, olajša vstop in prebivanje naslednjim osebam:

(a) katerim koli družinskim članom, ne glede na državljanstvo, ki ne spadajo pod opredelitev v točki 2 člena 2, ki so v državi, iz katere so prišli, vzdrževane osebe ali člani gospodinjstva državljana Unije, ki ima temeljno pravico do prebivanja […]

[…]

Država članica gostiteljica temeljito preuči osebne razmere in utemelji vsako zavrnitev vstopa ali prebivanja tem ljudem.“

Pravo Združenega kraljestva

Zakon o državnih mejah

4 Na podlagi člena 32(5) UK Borders Act 2007 (zakon iz leta 2007 o državnih mejah, v nadaljevanju: zakon o državnih mejah) mora minister za notranje zadeve, če je oseba, ki ni britanski državljan, v Združenem kraljestvu obsojena za kaznivo dejanje in ji je naložena vsaj 12-mesečna zaporna kazen, zanjo izdati odločbo o odpovedi prebivanja in vrnitvi.

5 V skladu s členom 33 zakona o državnih mejah taka obveznost ne nastane, kadar bi odstranitev obsojenca na podlagi odločbe o odpovedi prebivanja in vrnitvi:

(a) pomenila kršitev pravic, ki jih ima oseba na podlagi Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane 4. novembra 1950 v Rimu; ali

(b) pomenila kršitev obveznosti, ki jih ima Združeno kraljestvo na podlagi Konvencije o statusu beguncev, podpisane 28. julija 1951 v Ženevi (Recueil des traités des Nations unies, zvezek 189, str. 150, št. 2545 (1954)); ali

(c) pomenila kršitev pravic, ki jih ima obsojenec na podlagi Pogodb Evropske unije.

Uredba o priseljevanju

6 Na podlagi člena 15 A(4 A) Immigration (European Economic Area) Regulations 2006 (uredba iz leta 2006 o priseljevanju (Evropski gospodarski prostor)) v različici, ki je bila spremenjena leta 2012 (v nadaljevanju: uredba o priseljevanju) in v kateri je bila upoštevana sodba z dne 8. marca 2011, Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124), ima oseba, ki izpolnjuje merila iz tega člena 15A(4 A), „izvedeno pravico do prebivanja v Združenem kraljestvu“.

7 Vendar člen 15 A(9) te uredbe določa, da oseba, ki bi običajno imela izvedeno pravico do prebivanja na podlagi – med drugim – navedenega člena 15 A(4 A), nima te pravice, „če je minister za notranje zadeve sprejel odločitev na podlagi členov [19(3)(b), 20(1) ali 20 A(1) uredbe o priseljevanju]“.

8 Na podlagi člena 20(1) te uredbe lahko minister za notranje zadeve zavrne izdajo, prekliče ali zavrne podaljšanje potrdila o prijavi, dovoljenja za prebivanje, listine, ki potrjuje stalno prebivališče, ali dovoljenja za stalno prebivanje, „če sta zavrnitev ali preklic utemeljena z razlogi javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja“.

9 Na podlagi člena 20(6) uredbe o priseljevanju je treba takšno odločitev sprejeti v skladu s členom 21 te uredbe.

10 S členom 21 A uredbe o priseljevanju se za odločitve, sprejete zlasti v zvezi z izvedeno pravico do prebivanja, uporablja spremenjena različica dela 4 te uredbe. V skladu s členom 21 A(3)(a) navedene uredbe se ta del 4 uporablja tako, da se „sklicevanja na element, ‚utemeljen z razlogi javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja v skladu s členom 21‘, namesto tega razumejo kot sklicevanja na element, ki ‚prispeva k splošnemu interesu‘“.

11 Iz teh določb izhaja, da je mogoče priznanje izvedene pravice do prebivanja osebe, ki bi običajno lahko uveljavljala pravico do prebivanja na podlagi člena 20 PDEU, kot ga je razlagalo Sodišče v sodbi z dne 8. marca 2011, Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124), zavrniti, če bi to prispevalo k splošnemu interesu.

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

12 CS, državljanka tretje države, se je leta 2002 poročila z britanskim državljanom. Septembra 2003 ji je bil izdan vizumu na podlagi zakonske zveze in je zakonito vstopila v Združeno kraljestvo z dovoljenjem za tamkajšnje prebivanje do 20. avgusta 2005. Dne 31. oktobra 2005 ji je bilo izdano dovoljenje, da lahko za nedoločen čas prebiva v tej državi članici.

13 Leta 2011 se je v Združenem kraljestvu v zakonski zvezi rodil otrok. CS naj bi za tega otroka, ki je britanski državljan, dejansko skrbela sama.

14 CS je bila 21. marca 2012 obsojena za kaznivo dejanje. Dne 4. maja istega leta je bila obsojena na 12-mesečno zaporno kazen.

15 CS je bila 2. avgusta 2012 obveščena, da ji zaradi obsodbe grozi odpoved prebivanja v Združenem kraljestvu. CS je 30. avgusta 2012 vložila prošnjo za azil v tej državi članici. To prošnjo je obravnaval pristojni nacionalni organ, in sicer minister za notranje zadeve.

16 CS je bila 12. novembra 2012 izpuščena na prostost po prestani zaporni kazni, minister za notranje zadeve pa je 9. januarja 2013 zavrnil njeno prošnjo za azil. Odločba o odpovedi prebivanja CS v Združenem kraljestvu in njeni vrnitvi v tretjo državo je bila sprejeta na podlagi člena 32(5) zakona o mejah. CS je z izvrševanjem pravice do pravnega sredstva izpodbijala navedeno odločbo pred First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) (sodišče prve stopnje (oddelek za priseljevanje in azil), Združeno kraljestvo). Pritožbi, ki jo je vložila CS, je bilo 3. septembra 2013 ugodeno iz razloga, da bi odpoved prebivanja in vrnitev zadevne osebe pripeljali do kršitve Konvencije o statusu beguncev, členov 3 in 8 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter Pogodb.

17 First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) (sodišče prve stopnje (oddelek za priseljevanje in azil)) je v svoji odločbi ugotovilo, da v primeru ukrepa odpovedi prebivanja in vrnitve, sprejetega v zvezi s CS, noben drug družinski član ne bi mogel skrbeti za njenega otroka v Združenem kraljestvu, tako da bi moral ta potem oditi z materjo v njeno državo izvora. Ob sklicevanju na pravice otroka CS, povezane z državljanstvom Unije na podlagi člena 20 PDEU, kot ga je Sodišče razlagalo v sodbi z dne 8. marca 2011, Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124), je navedeno prvostopenjsko sodišče razsodilo, da „državljan Evropske unije v nobenih okoliščinah ne more biti predmet implicitnega izgona z ozemlja Evropske unije […], [da] ta obveznost ne dopušča nobene izjeme, kakršne koli že, tudi če […] so starši predkaznovani, […] [in da] je zato zadevna odločba o odpovedi prebivanja in vrnitvi protipravna, ker pomeni kršitev pravic, ki jih ima otrok na podlagi člena 20 PDEU“.

18 Ministru za notranje zadeve je bilo dovoljeno vložiti pritožbo pri Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) (višje sodišče (oddelek za priseljevanje in azil), Združeno kraljestvo). Trdil je, da je prvostopenjsko sodišče z ugoditvijo pritožbi, ki jo je vložila CS, napačno uporabilo pravo, zlasti pri presoji v zvezi s pravicami, ki jih ima njen otrok na podlagi člena 20 PDEU, s sodbo z dne 8. marca 2011, Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124), in z izvedenimi pravicami, ki jih ima CS. Minister za notranje zadeve je zlasti trdil, da pravo Unije ne nasprotuje odpovedi prebivanja CS in njeni vrnitvi v njeno izvorno državo, pa čeprav zaradi tega njen otrok, ki je državljan Unije, ne bi mogel dejansko izvrševati bistva svojih pravic, ki so povezane s tem statusom.

19 V teh okoliščinah je Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) (višje sodišče (oddelek za priseljevanje in azil)) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali pravo Unije, in zlasti člen 20 PDEU, državam članicam prepoveduje, da iz svojega ozemlja v državo, ki ni članica Unije, izženejo osebo brez državljanstva Unije, ki je eden od staršev in dejanski skrbnik otroka, ki je državljan te države članice (in zato državljan Unije), če bi bilo s tem otroku, ki je državljan Unije, odvzeto učinkovito izvrševanje bistva njegovih pravic, ki jih ima kot državljan Evropske unije?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje nikalen, v katerih okoliščinah bi bil ta izgon dovoljen po pravu Evropske unije?

3. Če je odgovor na prvo vprašanje nikalen, v kolikšni meri, če sploh, člena 27 in 28 Direktive 2004/38 pomenita podlago za odgovor na drugo vprašanje?“

Vprašanja za predhodno odločanje

20 Predložitveno sodišče želi z vprašanji, ki jih je treba preučiti skupaj, v bistvu izvedeti, ali je treba člen 20 PDEU razlagati tako, da nasprotuje ureditvi države članice, s katero se zahteva izgon državljana tretje države, ki je bil obsojen za težje kaznivo dejanje, z njenega ozemlja v navedeno tretjo državo, čeprav ta državljan tretje države dejansko skrbi za majhnega otroka, ki je državljan te države članice in v njej prebiva od rojstva, ne da bi izvrševal pravico do prostega gibanja, če bi moral zaradi predvidenega izgona ta otrok zapustiti ozemlje Unije, tako da ne bi mogel dejansko izvrševati bistva svojih pravic, ki jih ima kot državljan Unije.

Določbe prava Unije o državljanstvu Unije

21 Na prvem mestu je treba ugotoviti, da člen 3 Direktive 2004/38, naslovljen „Upravičenci“, v odstavku 1 določa, da se ta direktiva uporablja za vse državljane Unije, „ki se preselijo ali prebivajo v državi članici razen v tisti državi, katere državljani so, in za njihove družinske člane“.

22 Zato se navedena direktiva ne uporablja za položaj, kakršen je ta iz zadeve v glavni stvari, saj zadevni državljan Unije ni nikoli uresničeval svoje pravice do prostega gibanja in vseskozi prebiva v državi članici, katere državljanstvo ima (glej sodbo z dne 8. marca 2011, Ruiz Zambrano, C-34/09, EU:C:2011:124, točka 39). Če državljan Unije ne spada pod pojem „upravičenec“ v smislu člena 3(1) Direktive 2004/38, pod ta pojem ne more spadati niti njegov družinski član, ker pravice, ki jih ta direktiva podeljuje družinskim članom upravičenca iz te direktive, niso njim lastne pravice, ampak izvedene pravice, ki so jih pridobili na podlagi statusa družinskega člana upravičenca (glej sodbe z dne 5. maja 2011, McCarthy, C-434/09, EU:C:2011:277, točka 42; z dne 15. novembra 2011, Dereci in drugi, C-256/11, EU:C:2011:734, točka 55, in z dne 8. maja 2013, Ymeraga in drugi, C-87/12, EU:C:2013:291, točka 31).

23 Na drugem mestu, v zvezi s členom 20 PDEU je Sodišče že razsodilo, da položaj državljana Unije, ki tako kot otrok CS z britanskim državljanstvom, ni uresničeval pravice do prostega gibanja, ne more biti le zaradi tega dejstva izenačen s povsem notranjim položajem, torej s položajem, ki nikakor ni povezan z nobenim od primerov, predvidenih s pravom Unije (glej sodbe z dne 5. maja 2011, McCarthy, C-434/09, EU:C:2011:277, točka 46; z dne 15. novembra 2011, Dereci in drugi, C-256/11, EU:C:2011:734, točka 61, in z dne 6. decembra 2012, O in drugi, C-356/11 in C-357/11, EU:C:2012:776, točka 43).

24 Otrok CS ima namreč kot državljan države članice na podlagi člena 20(1) PDEU status državljana Unije, ki je zasnovan kot temeljni status državljanov držav članic, in se lahko torej tudi v razmerju do države članice, katere državljanstvo ima, sklicuje na pravice, ki so povezane s tem statusom (glej sodbe z dne 5. maja 2011, McCarthy, C-434/09, EU:C:2011:277, točka 48; z dne 15. novembra 2011, Dereci in drugi, C-256/11, EU:C:2011:734, točka 63, in z dne 6. decembra 2012, O in drugi, C-356/11 in C-357/11, EU:C:2012:776, točka 44).

25 Državljanstvo Unije podeljuje vsakemu državljanu Unije temeljno in individualno pravico do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic ob upoštevanju omejitev in pogojev, določenih v Pogodbi, in ukrepov, sprejetih za njihovo izvajanje (glej v tem smislu sodbi z dne 7. oktobra 2010, Lassal, C-162/09, EU:C:2010:592, točka 29, in z dne 16. oktobra 2012, Madžarska/Slovaška, C-364/10, EU:C:2012:630, točka 43).

26 Kot je Sodišče razsodilo v točki 42 sodbe z dne 8. marca 2011, Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124), člen 20 PDEU nasprotuje nacionalnim ukrepom, katerih učinek je, da državljanom Unije preprečujejo dejansko izvrševanje bistvene vsebine pravic, ki so jim podeljene zaradi statusa državljana Unije.

27 Nasprotno pa določbe Pogodbe, ki se nanašajo na državljanstvo Unije, državljanom tretjih držav ne podeljujejo nikakršnih samostojnih pravic (sodbi z dne 8. novembra 2012, Iida, C-40/11, EU:C:2012:691, točka 66, in z dne 8. maja 2013, Ymeraga in drugi, C-87/12, EU:C:2013:291, točka 34).

28 Morebitne pravice, ki jih imajo državljani tretjih držav na podlagi določb Pogodbe v zvezi z državljanstvom Unije, namreč niso lastne pravice teh državljanov, ampak so pravice, ki so izvedene iz pravic, ki jih ima državljan Unije. Namen in upravičenost navedenih izvedenih pravic temeljita na ugotovitvi, da bi lahko zavrnitev njihovega priznanja posegla zlasti v svobodo gibanja državljana Unije (sodbi z dne 8. novembra 2012, Iida, C-40/11, EU:C:2012:691, točki 67 in 68, in z dne 8. maja 2013, Ymeraga in drugi, C-87/12, EU:C:2013:291, točka 35).

29 V zvezi s tem je Sodišče že ugotovilo, da obstajajo zelo posebni položaji, v katerih je treba kljub dejstvu, da sekundarne zakonodaje o pravici do prebivanja državljanov tretjih držav ni mogoče uporabiti in da zadevni državljan Unije ni uresničeval pravice do prostega gibanja, pravico do prebivanja izjemoma priznati državljanu tretje države, članu družine tega državljana Unije, saj bi bil sicer državljanstvu Unije odvzet polni učinek, če bi bil zaradi zavrnitve te pravice navedeni državljan Unije dejansko prisiljen zapustiti ozemlje Unije kot celoto in bil tako prikrajšan za dejansko uživanje bistva pravic, podeljenih s tem statusom (glej v tem smislu sodbe z dne 8. marca 2011, Ruiz Zambrano, C-34/09, EU:C:2011:124, točki 43 in 44; z dne 15. novembra 2011, Dereci in drugi, C-256/11, EU:C:2011:734, točki 66 in 67; z dne 8. novembra 2012, Iida, C-40/11, EU:C:2012:691, točka 71; z dne 8. maja 2013, Ymeraga in drugi, C-87/12, EU:C:2013:291, točka 36, in z dne 10. oktobra 2013, Alokpa in Moudoulou, C-86/12, EU:C:2013:645, točka 32).

30 Za zgoraj omenjene položaje je značilno, da so sicer urejeni s predpisi, ki *a priori* spadajo v pristojnost držav članic, in sicer s predpisi, ki se nanašajo na pravico državljanov tretjih držav do vstopa in prebivanja zunaj področja uporabe določb sekundarnega prava, ki pod nekaterimi pogoji določajo podelitev take pravice, vendar so vseeno neločljivo povezani s svobodo gibanja in prebivanja državljana Unije, ki nasprotuje temu, da ta pravica do vstopa in prebivanja navedenim državljanom tretje države ne bi bila priznana v državi članici, v kateri prebiva ta državljan Unije, da ne bi prišlo do posega v to svoboščino (glej v tem smislu sodbi z dne 8. novembra 2012, Iida, C-40/11, EU:C:2012:691, točka 72, in z dne 8. maja 2013, Ymeraga in drugi, C-87/12, EU:C:2013:291, točka 37).

31 V obravnavani zadevi ima otrok CS kot državljan Unije pravico do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju Unije, in vsaka omejitev te pravice spada na področje uporabe prava Unije.

32 Zaradi izgona matere tega otroka, ki dejansko skrbi zanj, pa bi lahko prišlo do omejitve pravic, ki so podeljene s statusom državljana Unije, saj bi bil navedeni otrok lahko dejansko prisiljen oditi z njo in torej zapustiti ozemlje Unije kot celoto. V tem smislu bi bilo temu otroku z izgonom njegove matere preprečeno dejansko izvrševanje bistva pravic, ki so mu podeljene zaradi statusa državljana Unije.

33 Zato je treba šteti, da bi položaj iz zadeve v glavni stvari otroku CS lahko preprečil dejansko izvrševanje bistva pravic, ki jih ima zaradi statusa državljana Unije, in zato spada na področje uporabe prava Unije.

Možnost omejitve izvedene pravice do prebivanja, ki izhaja iz člena 20 PDEU

34 Vlada Združenega kraljestva meni, da je lahko v primeru storitve kaznivega dejanja neka zadeva izvzeta iz področja uporabe načela, ki ga je določilo Sodišče v sodbi z dne 8. marca 2011, Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124). Če pa bi Sodišče štelo, da se to načelo uporabi v položaju, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, pa naj bi ga bilo mogoče omejiti. Glede tega vlada Združenega kraljestva trdi, da odločba o odpovedi prebivanja CS in njeni vrnitvi zaradi težjega kaznivega dejanja ustreza razlogu javnega reda, ker to ravnanje pomeni jasno grožnjo za legitimen interes te države članice, in sicer za spoštovanje socialne kohezije in vrednot njene družbe. Navedena vlada je tako opozorila, da je v obravnavani zadevi Court of Appeal (England & Wales) (Criminal Division) (pritožbeno sodišče (Anglija in Wales) (oddelek za kazenske zadeve), Združeno kraljestvo) v odločbi, s katero je zavrnilo pritožbo CS zoper njeno obsodbo na zaporno kazen, potrdilo težo kaznivega dejanja, ki ga je storila zadevna oseba.

35 V tem okviru vlada Združenega kraljestva navaja, da člena 27 in 28 Direktive 2004/38 določata možnost držav članic, da iz svojega ozemlja izženejo državljana Unije, zlasti kadar je storil kaznivo dejanje. Če pa ne bi bila priznana možnost, da se uvedejo omejitve izvedene pravice do prebivanja, ki izhaja neposredno iz člena 20 PDEU, in da se sprejme ukrep izgona, naj država članica ne bi mogla izgnati državljana tretje države, ki je kriv za takšno kaznivo dejanje, če bi bil ta eden od staršev otroka, ki je državljan Unije in ki prebiva v državi članici, katere državljan je. V teh okoliščinah naj bi bila raven varstva pred izgonom z ozemlja te države članice višja za državljana tretje države, ki ima izvedeno pravico do prebivanja, kot za državljana Unije. Zato naj bi bilo državi članici treba priznati pravico, da določi izjemo od izvedene pravice do prebivanja, ki izhaja iz člena 20 PDEU, in izžene iz svojega ozemlja takega državljana tretje države v primeru storitve težjega kaznivega dejanja, pa čeprav bi to pomenilo, da bo moral zadevni otrok zapustiti ozemlje Unije, če je takšna odločitev sorazmerna in se z njo spoštujejo temeljne pravice.

36 Navesti je treba, da člen 20 PDEU ne posega v možnost držav članic, da se sklicujejo na izjemo, povezano med drugim z vzdrževanjem javnega reda in varovanjem javne varnosti. Kljub temu pa je treba položaj CS, ker je zajet s pravom Unije, presojati ob upoštevanju pravice do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja, kot je določena v členu 7 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina), pri čemer je treba ta člen razumeti v povezavi z obveznostjo upoštevanja koristi otroka, ki je priznana s členom 24(2) Listine (glej v tem smislu sodbo z dne 23. decembra 2009, Detiček, C-403/09 PPU, EU:C:2009:810, točki 53 in 54).

37 Poleg tega je treba spomniti, da je treba pojma „javni red“ in „javna varnost“ kot utemeljitev za določitev izjeme od pravice do prebivanja državljanov Unije ali njihovih družinskih članov razumeti ozko, tako da države članice njunega obsega ne smejo določiti enostransko, brez nadzora s strani institucij Unije (glej v tem smislu sodbe z dne 4. decembra 1974, van Duyn, 41/74, EU:C:1974:133, točka 18; z dne 27. oktobra 1977, Bouchereau, 30/77, EU:C:1977:172, točka 33; z dne 29. aprila 2004, Orfanopoulos in Oliveri, C-482/01 in C-493/01, EU:C:2004:262, točki 64 in 65; z dne 27. aprila 2006, Komisija/Nemčija, C-441/02, EU:C:2006:253, točka 34, in z dne 7. junija 2007, Komisija/Nizozemska, C-50/06, EU:C:2007:325, točka 42).

38 Sodišče je tako razsodilo, da pojem „javni red“ vsekakor predpostavlja – razen družbene motnje, ki jo pomeni vsaka pravna kršitev – resnično, sedanjo in dovolj resno grožnjo za osnovne interese družbe.

39 V zvezi s pojmom „javna varnost“ iz sodne prakse Sodišča izhaja, da ta pokriva tako notranjo kot zunanjo varnost države članice in da zato ogrožanje delovanja institucij in temeljnih javnih služb ter preživetje prebivalstva pa tudi tveganje resnih motenj v zunanjih odnosih ali mirnem sožitju med narodi ali ogrožanje vojaških interesov lahko vplivajo na javno varnost (glej v tem smislu sodbi z dne 23. novembra 2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, točki 43 in 44, in z dne 15. februarja 2016, N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, točki 65 in 66). Sodišče je prav tako razsodilo, da je boj proti kriminaliteti, povezani z nedovoljeno trgovino z drogami v hudodelski združbi (glej v tem smislu sodbo z dne 23. novembra 2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, točki 45 in 46), ali proti terorizmu (glej v tem smislu sodbo z dne 26. novembra 2002, Oteiza Olazabal, C-100/01, EU:C:2002:712, točki 12 in 35) zajet s pojmom „javna varnost“.

40 V tem okviru je treba šteti, da če odločba o izgonu temelji na obstoju resnične, sedanje in dovolj resne grožnje javnemu redu ali javni varnosti ob upoštevanju kaznivih dejanj, ki jih je storil državljan tretje države, ki ima izključno pravico do varstva in vzgoje otrok, državljanov Unije, je ta odločba lahko v skladu s pravom Unije.

41 Vendar pa tega ni mogoče ugotoviti samodejno zgolj na podlagi predkaznovanosti zadevne osebe. Takšna ugotovitev je glede na okoliščine primera mogoča le na podlagi konkretne presoje, ki jo opravi nacionalno sodišče in se nanaša na vse trenutne okoliščine, ki so upoštevne za obravnavano zadevo, ob upoštevanju načela sorazmernosti, koristi otroka in temeljnih pravic, katerih spoštovanje zagotavlja Sodišče.

42 Pri tej presoji je treba tako upoštevati zlasti osebno obnašanje zadevnega posameznika, trajanje in zakonitost prebivanja zadevne osebe na ozemlju zadevne države članice, naravo in težo storjenega kaznivega dejanja, stopnjo trenutne nevarnosti, ki jo predstavlja zadevna oseba za družbo, starost zadevnega otroka in njegovo zdravstveno stanje ter njegove družinske in ekonomske razmere.

43 V obravnavani zadevi predložitveno sodišče navaja, da je v skladu z nacionalno ureditvijo iz zadeve v postopku v glavni stvari minister za notranje zadeve obvezan sprejeti odločbo o odpovedi prebivanja in vrnitvi osebe, ki ni državljan Združenega kraljestva ter je bila spoznana za krivo kaznivega ravnanja in obsojena na vsaj 12-mesečno zaporno kazen, razen če bi se s to odločbo „kršile pravice, ki jih ima obsojeni storilec kaznivega ravnanja na podlagi Pogodb Unije“.

44 Zdi se torej, da se s to ureditvijo vzpostavlja sistematična in samodejna zveza med kazensko obsodbo zadevne osebe in ukrepom izgona, ki se uporabi zanjo, oziroma da vsekakor obstaja domneva, da je treba zadevno osebo izgnati iz Združenega kraljestva.

45 Vendar, kot izhaja iz točk od 40 do 42 te sodbe, sama predkaznovanost še ne sme upravičiti sprejetja odločbe o izgonu, zaradi katere bi bilo lahko otroku CS onemogočeno dejansko izvrševanje bistva pravic, podeljenih s statusom državljana.

46 Glede na preudarke v točki 40 te sodbe mora predložitveno sodišče najprej ugotoviti, kaj v ravnanju CS ali kaznivemu dejanju, ki ga je storila, pomeni resnično, sedanjo in dovolj resno grožnjo osnovnemu interesu družbe ali države članice gostiteljice, s katero je mogoče v imenu varstva javnega reda ali javne varnosti upravičiti sprejetje odločbe o odpovedi prebivanja v Združenem kraljestvu in vrnitvi.

47 Iz tega naslova mora predložitveno sodišče oceniti, prvič, kolikšno nevarnost za družbo pomeni kaznivo ravnanje CS, in drugič, morebitne posledice, ki bi jih to ravnanje lahko imelo za javni red ali javno varnost zadevne države članice.

48 Predložitveno sodišče mora v okviru tehtanja, ki ga mora opraviti, upoštevati tudi temeljne pravice, katerih spoštovanje zagotavlja Sodišče, zlasti pravico do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja, kot je določena v členu 7 Listine (glej v tem smislu sodbo z dne 23. novembra 2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, točka 52), in zagotoviti spoštovanje načela sorazmernosti.

49 V obravnavani zadevi je treba pri tehtanju zadevnih interesov upoštevati korist otroka. Poseben pomen je treba pripisati njegovi starosti, njegovim razmeram v zadevni državi članici in stopnji odvisnosti od starša (glej v tem smislu sodbo ESČP z dne 3. oktobra 2014, Jeunesse proti Nizozemski, CE:ECHR:2014:1003JUD001273810, točka 118).

50 Glede na vse zgornje preudarke je treba na postavljena vprašanja odgovoriti, da je treba člen 20 PDEU razlagati tako, da nasprotuje ureditvi države članice, s katero se zahteva izgon državljana tretje države, ki je bil obsojen za kaznivo dejanje, z njenega ozemlja v navedeno tretjo državo, čeprav ta državljan tretje države dejansko skrbi za majhnega otroka, ki je državljan te države članice in v njej prebiva od rojstva, ne da bi izvrševal pravico do prostega gibanja, če bi moral zaradi izgona zadevne osebe ta otrok zapustiti ozemlje Unije, tako da ne bi mogel dejansko izvrševati bistva svojih pravic, ki jih ima kot državljan Unije. Vendar lahko država članica izjemoma sprejme ukrep izgona, če je utemeljen na osebnem obnašanju tega državljana tretje države, ki mora pomeniti resnično, sedanjo in dovolj resno grožnjo za poseg v osnovni družbeni interes te države članice, in če temelji na upoštevanju različnih zadevnih interesov, kar mora preveriti nacionalno sodišče.

Stroški

51 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

Člen 20 PDEU je treba razlagati tako, da nasprotuje ureditvi države članice, s katero se zahteva izgon državljana tretje države, ki je bil obsojen za kaznivo dejanje, iz njenega ozemlja v navedeno tretjo državo, čeprav ta državljan tretje države dejansko skrbi za majhnega otroka, ki je državljan te države članice in v njej prebiva od rojstva, ne da bi izvrševal pravico do prostega gibanja, če bi moral zaradi izgona zadevne osebe ta otrok zapustiti ozemlje Unije, tako da ne bi mogel dejansko izvrševati bistva svojih pravic, ki jih ima kot državljan Unije. Vendar lahko država članica izjemoma sprejme ukrep izgona, če je utemeljen na osebnem obnašanju tega državljana tretje države, ki mora pomeniti resnično, sedanjo in dovolj resno grožnjo za poseg v osnovni družbeni interes te države članice, in če temelji na upoštevanju različnih zadevnih interesov, kar mora preveriti nacionalno sodišče.

Podpisi